

A Kadu'dy-pühurat kiralo.

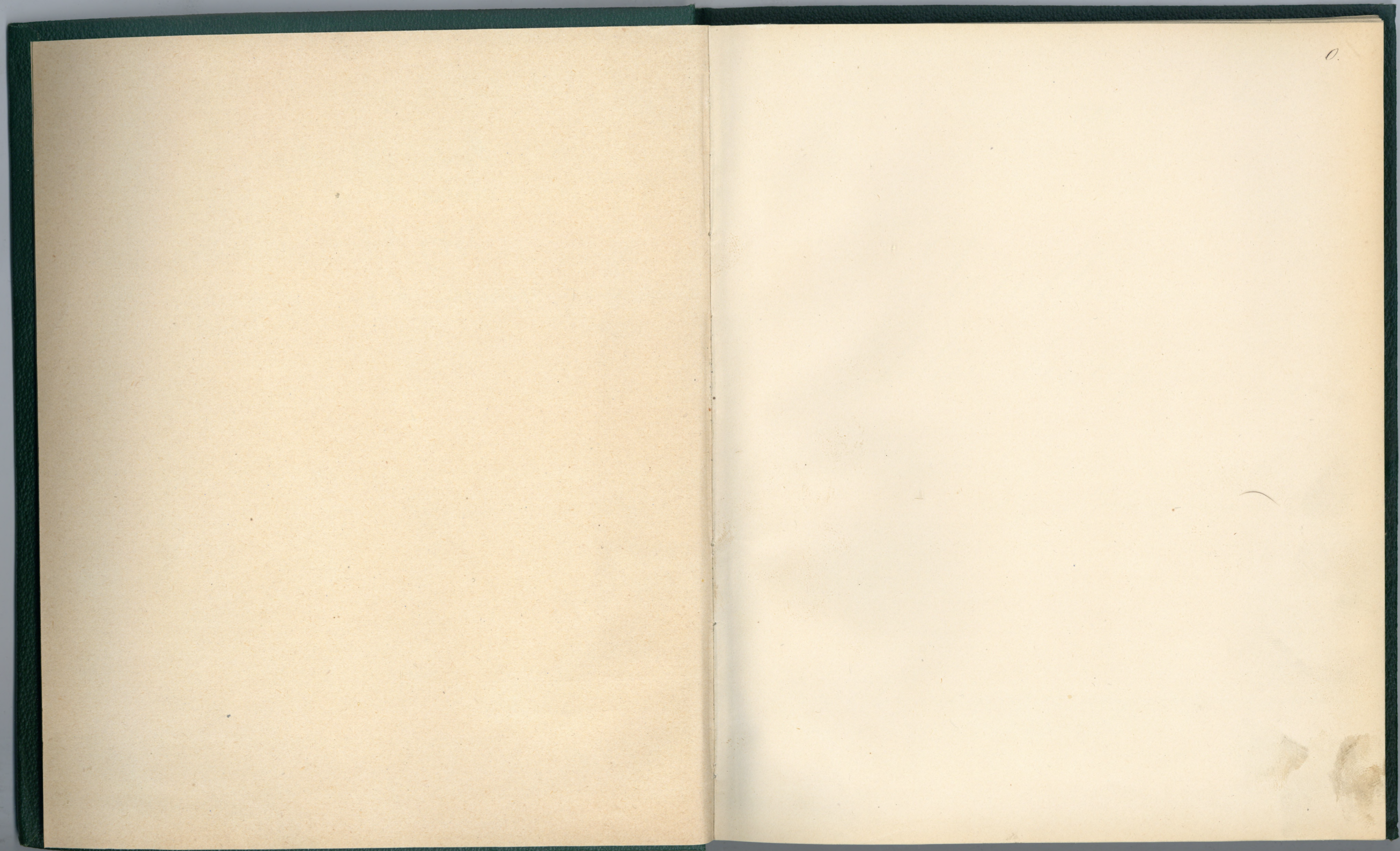
Gulvi Puh oluuta

Leivy Löbaf oluuta

Eröy Vilma. oluuta.

Össerun haion püharmü.

I.

1101.

Ért. des. 7. 1878.

Sarolta.
költői beszély

Selige: „Bölcs egy leány volt Sarolta.”

Pályázik a Szent aranyosakadémiai jutalomért.

Bölcös egy lány volt Sarolta.
Messze el is ment a hira.
Férfivilág fölkarolta
Tíz tizenöt mérföldnyire.

Amilyen bölcös, éji olaj gárdag.
Amily gárdag, éji olajon szépi.
Nem esoda, ha a férfiak
Mendnyáján eszöket uorték.

5.
Ragyogó volt a szelleme,
Elmálhatalan hódító;
Modorának a kelleme
Lebuvoló, megbodító.

Nagy volt az ő műveltsége,
Beszélt idegen nyelvemet;
Tudományos készsége
Minden embert úgy meg lepett.

Mint királynő uralkodott
Szellemileg környezetén.
Amikor vitalkozott:
Bízós vala győzedelmén.

Gyönyörűen xongorázott,
Rajzolt, festett, írt is szavall.
Es amikor vordászott:
Mérészebben kisért nyargall.

6.
Csakúgy hemsegetek körülte
Udvarlók is kirók raja.
De a vallomást körülte,
Erdőisük kikacagta.

Volt azonban a sok között
Egy halovány, szegény fiú,
Nem a szem meg sem ütközött,
Egy cseppet sem lévén hiú.

Szegény szülőktől származott,
Csapó volt még a nagyapja;
Sokat rú kisért adott, —
Kivált lányos apa, anyja.

Anyja tébolydában halt el.
Apja nagyon igénytelen.
Nagybátyja is úgy veszett el,
Miként anyja megőrülten.

7
Neki is az lesz a vége,
Anyja sorsára fog jutni.
E betegség öröksége;
Mert az át szokott hárulni.

Meg is látjuk már most rajta:
Mélánus is kemoly mindig,
Sajátságos zavart arca,
Szemeiben furcsa fény ig.

Hanem azt senki sem hitte:
Annnyira is fölvirágodjék.
Onmagától sokra vitte:
Nem rig bíróvá nevezték.

Es így kinytelen - kellettlen
Megtörték a - társaságban,
Hol nem is volt kellettlen
Mester lévén szavalásban.

8
Ugyes volt a rendezésben:
Estélyeket is balokat
Összehozott ő egy évben
Sikerülten elég sokat.

Műkedvelő társaságot
Mlakított nagy erélyvel;
A színpadon szépen játszott,
Nemes tőrrel, szemvedélyvel.

Szerepjáték is irvákának
Ekként sokat összeragyújtott.
Nem engedett fáradsának,
Ha jótékony-célt küzdött..

Es ifjának volt egy titka,
Szive tőle majd megrepedt:
Esményképe volt Sarolla,
Nagy titokban érte epedt.

Fényes nappal, holdvilágnál
 Elmerengett, ábrándozott,
 Két egy hervadt, tört virágszál
 És szomorúságra hozott.

Boldog volt a szerelem ember
 Ha őt csak egy pillanatra
 Az utcán, a hálószobában,
 Színházban megpillanthatta.

Estélyt, bált és szindarabot
 Azon titkos gondolattal
 Rendezett és összehozott:
 Találkozik Szollánával.

Majd eljött az éjszaka
 Hogy ha vele szót válthatott,
 Csinn-köny reggett szemében
 Ha az övé rá pillantott...

De is tört ex Szollának.
 I nem bírta megmagyarázni
 Semmiképen se magának:
 Miért ohajtja őt látni?

Mivel többször találkozott,
 Mivel többet beszélt vele:
 Annál inkább vágya korott,
 Annál jobban idekeltte.

Gondolkodó, merengő lett
 És zavarta édes álma;
 A társaság már nem kellett,
 Mert így vágyott a magányba.

Egész nyugodt akkor vala,
 Ha vele volt tanútlaniul.
 De az ifjú bucsú-szava
 Lette ismét nyugtalanul.

Es hónapok teltek így el.
Nőtten nőtt jó barátságuk
Tisztező gyöngédséggel,
Bizalommal társalgásuk.

Nizetiek kicsüvélték,
Egymásnak emléket adták,
Najjaik boldogan éltek,
Szakran kacajra szakadtak.

De az ifjúk szenvedélye
Végül is elhagyadta.
Hölgye elött borult térdre,
Mindkét kezét megragadva.

Határtalan hő szerelme
Bírhatósüirt könyörgött
— Fikozhatlan görjedelme
Beli bátorságot öntött. —

Kéve kére: boldogítsa,
Legyen az ő felsége;
Híven visson boldogítja,
Övi leszen egész élté.

Meglepette, elámulva
Kellá s nézte őt Sarolta.
Annjira el volt fogúba,
Hogy mit beszél: azt se tudta.

Tíje xigott, arca lingsott,
Szíve sebese süktetett.
E vállomásra nem számolt,
De azért nagyon jól esett.

Kimondhatlan boldogságtól
Tiszült, emelkedett kible;
Megragadva csodás vágytól
Ráborúlni lett von' kedve.

De erőt vett kölcsönig
 Tülatadó érzelmeim,
 Elhalványult arca vére
 És könyv szegett szép szemem.

Nagy megfontolást igényel
 Nyen döntő elhatározás.
 Szímet vetni kell szívvel.
 Megfontolando még sok más.
 Szeretettel, gyöngédséggel
 Az ifjút így arca kéite.
 Várakozni türelommal,
 Nyilatkozni fog egy hétre.

Oh ez a hirt mennyit látott!
 Mennyi reményt és kétséget,
 Mily iszonyú telki harcot
 És hány átverasztott íjet!

Az ifjú már alig várta
 Az egy hétnék letelését,
 Hogy forró keblére zárja
 Szívdott szép szerelmecset.

Bár kételyek olykor gyöttrik
 Reménye öt el nem hagyta.
 Ejjenappal ábrándozék,
 Gondolt boldog házasságra.

Saroltában szív is az isz
 Nehéz küzdelemre keltek.
 Mindkettő a végletre kész,
 Egymásnak mitsem engedtek.

Szülobíhoz fordult végre
 Jó tanácsért helyzetében.
 Rokonait is megkérte
 Véleményeit nagyon szépen.

Valamennyi szeretettel
 És legjobb akarattal:
 Különböző véleménynyel,
 Nem egyforma jó-tanáccsal.

Édes atyja ellenerte,
 Édes anyja jönnek látta,
 Kinyit mind'az csak nevelte,
 Melyimmár nagy fokia hága.

Éltelt a hét is Sarolta
 Míg se tudta: mit feleljen?
 Anagy kérdés nincs megoldva.
 Mődot arra miként teljen?!

Sim' az ifjú már beujtott
 Öömtől sugárzó arccal.
 Ah de még most sem szakított
 Sarolta a belső harccal

Unnyelges, feszült csendben,
 Visszafojtott lélekzettel,
 Hajgott a szív a kebelben,
 Telve lázas irzelemmel.

Az ifjúnak szemében ilt
 Kíváncsián néző lelke;
 Vére gyorsan arcába gyűlt
 Feledtet várva, leve.

Es Sarolta haloványan
 Köszoborként megmeredve
 Allott mindig határozatlan
 Szemét a földre szegve.

Kéble vigre emelkedett,
 Merőn nézett az ifjúra;
 Szép szemében egy könyv rezgett,
 Míg ajkan mosoly voníla.

Csendő, de most rorgó hangja,
 A mely a szívig elhatott,
 Legyen, lassan smegfontolva
 Ngyen feleletet adott:

" Szeretem int, — azt érezem,
 Csak azt akarom még tudni:
 Szerelm-e ez érzélem,
 Mely soha el nem fog múlni?! "

" Próbára kell tenni szívem ..
 Legyen addig, kérem, nyugodt,
 Amig lelke — nagyon hiszem —
 Emeggyöződésre jutott. "

Nem ezt várta ijja tőle,
 Ki egy percig sem habozna;
 Aki este vízbe dőlne,
 Biztos hátalba rohanna.

Felleg borított homlokára,
 Fehér fakadt kebeléből.
 Szóhoz jutni csak sokára
 Tudott meglepetésével:

" Képtelenül szeretlek.
 Mindenem vagy e világon.
 Nélküled én nem élhetek;
 Te vagy az én boldogságom. "

" Ő ne habozz mond ki bátran,
 Hadd tudja meg egész világ
 A bimbó is szebb kitártan
 Mlatozóbb minden virág. "

" Vagy tán kétkezel még bennem,
 Szívem rágyusz tenni próbára?
 O szőlő drága szőlő szerelmem! "
 " Nem kétkezel! " mond Sarolta.

" Nem kétkedem szerelmedben
 — Szól szép kezét oda nyújtva —
 De én vagyok irdemetlen
 "Hgy nemcs lelki iffúra "

" Hallgass meg egy pillanatra!
 Szívem egészen kitárom.
 Aztán — szól elragadtatva —
 Határozatodot várom. "

" Téged csak oly nő boldogít,
 Ki mint te őt, akként szeret,
 Akét épi olyan láng hevít.
 Misképen téged bánat temet. "

Csak olyan nő méltó rád,
 Aki imád, mint az istent;
 Aki másra semmit sem ad,
 Felhagy érted mindent, mindent. "

" Megtudni hát azt akarom:
 "Egy szeretlek-e tégedet?
 És ha ekként: úgy od'adom
 Szívem, lelke, életemet. "

Leborult a porba ifja
 Bámulsván a fonséges nőt.
 Boldogságát el nem bírta,
 Le a földre nyomta az őt...

És az ifjú boldog vata,
 Csupa öröm az élété.
 Fényben uzsott szere, arca,
 Szíve, lelke úgy élde!

Ki ismerte, aki látta
 Meglepetve nézte őt meg;
 Válförzését úgy csodálta
 "Kérdé: ,nem-e bolondult meg?" "

Hetek jöttek, mentek így el
 Kimondhatlan boldogságban,
 Szív telve szép reményekkel,
 Kéble öröm hullámzásban...

Hetek jöttek, hetek mentek.
 Híre kelt a hárságnak.
 Pletyka nyelvek versenyztek,
 Hírkét híre gyártának.

Egyik tudta, hogy megtörtént
 Smelyik napon az eljegyzés.
 A másik rámondta tüstént,
 Hogy mikor lesz az esketés.

Azt is tudták: mennyit adnak
 Hozományul a leánynak;
 Honnan smily öltönyt hozatnak
 Esküvőre Saroltának.

Es járt aztán szájjal szája:
 Ki volt, mi volt a végigény?
 Honnan való a családja?
 Nem is némes s hozza végigény.

Tjcsóvalva összesügtak,
 Titkot tudott majd mindenik.
 Többször nem nyugodtak
 Rágalmazó rossz nyelveik.

Majd kitört a beszéd nyíllan
 Almélkozva, csodálkozva,
 Ariszvettől meghatottan
 A leányon sajnálkozva.

Az mégis megfoghatatlan
 — Így szólának irigykedve —
 Hogy lehet ily nyomorúltan
 Férjhez menni neki kedve?!

Milyen vézna, sátnya ember,
 Kálni jár a lelek belé;
 Az ember rá-nézni sem mer,
 Nem kell rá csak szomfedél.

Artán csupa tüdővéres,
 Artán — gondolni is szörnyű...
 Ki menne más hozzá férjhez,
 Ha csak nagyon nem könnyelmű?!

Mi lesz az ily házasságból?
 Milyen lesz a nemzedék? —
 Beteges, örült családból
 Ég gyermek nem született még.

Es a sok beszéd alhatott
 Sarottához egyenesen,
 Aki régtől nem alhatott
 Nyugodtan már különben sem;

Kinek szíve, kinek esze,
 Több érzése, hiúsága
 Kébe újra küzdelemre
 Ugy is már nagy harcban áll.

Sax önzetlen jó-akarát,
 Nemes-szívű jó harátsáig
 Nőtelen levele ragad
 Elig embert mai napság.

Es nőtelen levelekben
 Minden, minden elvan mondva
 Csintén is leplezetlen;
 Semmi sincsen hozzá toldva.

Nagy csapás volt ez a szívbe,
 Búske isse nagy diadal.
 Szegény szívnek reménysege
 Napról napra jobban elhal...

Es az ifjú írzi, látja:
 Boldogsága tünőfelben.
 Szomorú a gondolatja,
 Nem bízik már a reményben.

Nápról napra halványabb,
 Fogy erje, nő a léza;
 Nápról napra szomorúabb,
 Amde élénk mely fájdalom.

Rohamos elváltozása
 Szöllőt megdöbentette,
 Aggodalmát igazolta,
 A hírkét elhitette.

Szíve vértelt fájdalomában
 Sőt annyira sajnálta;
 Szavát, tettét valójában
 Lelke melyből megbánta.

Szánta-bánta és vádolta
 Nagy könnyelműséggel magát:
 A halál miatta otta
 Ny gyorsan elte világát.

O mi kár volt megismerini,
 Horzá szólni szeretettel!
 Nem mert volna közeledni
 Sakkor o' még nem vészett el.

Most már az adott nagy gondot:
 Hogy lehetne megmeríteni?
 Bile innét vidámságot
 Es illekedvőt önteni?!

Remegett, hogy nagy szerelmé
 Rohamosan sirba dönti;
 Imég jobban félt, hogy az elme
 Felsőlygal lelket dönti.

Tudta jól, hogy feljteni
 Onem képes soha többé;
 Senki mást nem fog szeretni
 Egyedül csak őt örökre.

'Menj hozzá is meg van mentve.'
 Szíve szüntelenül sügta.
 'Csülten lesz eslekedve.'
 Ezre mindjárt visszavigta.

Smiként tengeren a sarka
 Ariharban hanyattatik:
 Ess is sziv körötti harca
 Orkánytól raklattatik.

De e harcnak meg kell szünni,
 Meg kell szünni; mert különben
 Őt magát a sírba vinni
 Fogja e bősz harc sebesen.

És sokáig gondolkozott,
 Meghányt mindent az eszében...
 Egyszerre csak átváltozott,
 Nyugalma visszatért szépen.

Kicsapongó keduteléssel
 Kereste a társaságot,
 És szikrázó ébne-állal
 Meghódított sőt látott.

Nig kacaj közt szemedélyfelyel
 Tincolt újra minden bálban.
 Kacéran tekintett szíjjel
 Az utcán is a színházban.

Az udvarlok seiska serge
 Körülvötte őtet újra,
 Bűvös szépsége egyszerre
 Válamennyit lángra gyújtta.

Visszatért a négy jó kedv,
 Hajos öröm a családba,
 Bár olykor egy piciny kis nedv
 Gyűlt Sarolta pillájára.

Egész diadartatással
 Ülte át idős anyja;
 De néma esedélkezéssel
 Szemlélte az idős anyja..

Midőn egykor ijfel tájban
 A sok tündől felhevülten
 Kikönyökölt ablakában
 Legét szívni elmerülten:

Az elborult, sötét ijben
 Egy alakott vett ő észre:
 Jjja állt egy kövön ijben
 Szűrülten a hátra neze.

Szegény ifjú, minden ijfel
 Ha az igen felleg terült
 Nem törődve álltival
 Ugyanazon kövön állt.

Megremélve ugrott vissza
 Ablakból nagy hirtelen.
 Kézét vért a pad issza,
 Mert megsértette egy szegben.

De mélyebb seb esett szíven,
 Erre csakigy kábult bele.
 "Ez sem használ. Mit tegyek én?
 Istenem, mit tegyek vele?!"

És egy nyugtalan ij után
 Hátára erősen áll.
 Most már hiszi, hogy igazán
 Nyugalmuk gyorsan visszaszáll.

"Meg kell engem utálnia!
Csak ez az egy mentheti meg.
Csióké kell elválnia
Habár szívem repedne meg."

Fölkerdté: jöne hozzá,
Mert beszélni ohajt vele.
Es jött az ifjú nem soká,
Mig telt néhány perc bele.

"Ó hogy állak most ok szembem!
Lángolt a lány szemem, arca;
Halványan és mereven
Az ifjúnak volt most harca.

Remény s kétség kemény túsát
Vitták az ő kebelében,
Mennyi gondolat futott át,
Mennyi érzés a szivében!

Ómi sok volt kisérvem
Érdő két szememben!
Es oh mennyi volt eljövve
Hulladozó könyvemben!

De erőt vett magam gyorsan
Csodás erélyhűl. Farolta.
S így szót arátán nyugodtan
Az ifjúhoz mosolyogva:

"Féltsem, kérem, ököre.
En önt soha sem szerettem.
Mit ön iránt szívem érte:
Szexély volt csak, nem szerettem."

"Onok köias érzélgése
Terhemre van már meguntam."
Meggagyott az ifjú vére,
Székre rogyott felajultán.

Egy kapitány véletlenül
Ekkor lépett a szobába.
Szerelte őt üdvözléssel
Gyorsan kezénel ragadta.

"Bemutatom vőlegényem."
"Szólott a felhőtlen ifjúhoz,
Széjjelt gyöngéd-szerebnesen
A bámuló kapitányhoz.

"Tehát igaz, mit sejtettem...!"
"Térden szél a kapitány...
O mily csodás vagy szívedem!
E mily talány vagy te lány! —

Beteg lett az ifjú artár.
Civások lemondtak róla.
Hónapoknak hosszú során
Életét egy hajszál tartja.

De a halál megkímélte,
Egízségét visszaadta;
Am szívéből ki van tépve
A megvetett lány, Szerelma.

Szerelmében megütélta
A szerelmet, a világot.
A boldogság csalfa álma
Már többi sok sem vágyott.

Az egyensúly helyre állott
A szív is a lélek körött;
Kibelebe béke szállott,
Csendes nyugalom költözött.

Az emberek küzdelmei
Es kisimyes érdekharca,
Számító gerjedelmei
Onzatlanságba burkolva

Többé őt nem idékeltek.
 Tette sem gyűjtötték többé
 Felkapott, divatos eszmék,
 Közügy és a jótékonycél.

Évöniltán magányában
 Az eszmény után lelkesült;
 Igaz, szép, jó kutatásban
 Gyakorta is úgy elmerült.

Es az örök igaz eszmék
 Megnépesíték magányját,
 Szívét, lelkét fölemelték,
 Csökölgatték a homlokát.

Tollat adott a kezébe
 Egy, az igéből szállott tündere,
 Hílet isteni tündere, —
 Inki oly szépeket beszélt.

Ragyogó fényes palásttal
 Takarja be iszrevetlen,
 Csillagsugár-koronával
 Földi fejét be gyöngidern.

Büvös masolylyal ajkain
 Oleben elhelyekedve
 Fény-özönnel szép arcain
 Tartja őtet átölelve.

Saxtán enyeleque játszik
 Fürtét közt kedveléssel;
 Ami szeméből látszik:
 Telve boldog szerelemmel.

Es az ifjú költő érez
 Himnuszhatlan boldogságot,
 Minőre más nem is képes,
 Minőt álmában sem látott.

Ó magasztos, tiszta, égi
 A költőnek ihléte,
 Földi gyönyör hozzá semmi,
 Föl se fogja föld gyermeke.

Amit vesztett szerelmében
 És az állok barátságban,
 Hűben, a család reményben
 És keserű csalódásban:

Szívszorosan visszanyerte
 A költőzet istenétől...
 Boldogságtól sajnált keble,
 Síve feszült az örömtől.

És a csendes lelki béke
 Kavartalan boldogsága
 Csakhamar rosszát feste
 Előbb halvány órájára.

Megacélozták izmaikat
 Az önbizalm, az öntudat,
 Mely idecsitve napjait
 Magas körök reményét mutat.

Tost a lélekben erősödvé
 Szellemek társaságában
 Emberekkel nem törődve
 Elt az ifjú magányában.

És senkitől nem is sejtve
 Nagy titokban dallt dala kelt.
 Mindenkitől elfeljűve!
 Oh az ember könnyen feljűt.

Csak Szolta nem feledte,
 Habár mindenki felejtette.
 Szegény! csak kirjait nevelte,
 Amikorön elakartta.

Szörnyű helyzet! Minden kisé!
 Szava már lekötve tartja.
 Hiszen ő volt a megkötő!
 Szavát vissza nem vonhatja.

Bocsúlote, büszkesége
 Fellaxad a gondolatára.
 Ha valaki hozzá lépne
 Mondva: „Szörnyő Sarolta!”

Mit mondana atyja, anyja,
 Rokonsága, az emberek?
 „Ah, úgyvan — ekkint sohajta —
 Akkor engem mind megvadász!”

És mindenképe ijykezett
 Rábeszélni szavát, esztét.
 Hogy helyesen cselekedett
 Hogy szüreti völgényjét.

El-ehézte a kapitány
 Quaias is szép természet,
 Kiert nem egy buja leány
 Veszette volna el esztét.

Felfias arcvonásain
 Vért-megvető bátorság áll,
 Modorában is szavain
 Nemesség és jószág terült.

Crupa erő, crupa élet.
 Majd kicsattan egérsége.
 A szem rajta csak úgy éled!
 A felfoxsdúl a leány vére.

Reduence is a kapitány
 Sok lámpnak, menyecskenek,
 A kik titokban is nyitván
 Sohajtorva itte ignek.

Aratott is sok diadalt
Hölgyekkel csatáiban,
Kudarcot ő soha sem vult
Nők körül vággyaiban.

Lovagias ügyessége,
Mhatatos kitértése
Kihetetlen eredményre
Vitte hódítás seregébe.

Es rendkívül kedvelte őt
Saroltának idős atyja,
Aki leányának egy vót
Szívéből már rég óhajta.

Nem is irzett ellenszemet
Sarolta sem irányában,
Bár nem kelthetett szörelmet,
Mint ő a szép kapitányban.

A kapitány imádta őt,
Szív, lelke csüggött rajta,
Bár szeretett már elég nőt,
Habár volt már sok kalandja.

De valódi, tiszta és szent
Szörelmet csak mostan érez.
Szörelme az eszményig ment.
Siette meghalni képes.

Saroltában őt a jellem
Csodálkozásra ragadta,
Ragyogó ízz, művelt szellem
Egészzen meghódította.

Nem csak boldog, büszke is volt,
Hogy így nőnek lehet feje.
Aki róla egy rossz szót szölt,
Kardot rántott mindjárt érte.

Amint Sarolta megtudta
Párbajt vívott vélegénye,
Párbajt, senkitől sem tudva,
Súlyos párbajt ő írdte:

Elkezdette őt becsülni,
Bízalommal nézett rája,
S kezdett arról meggyőződni,
Hogy helyes a választása.....

Mire úgy várta vélegénye
Két év óta szívszakadva:
Hymen oltárához lépve
Immár össze lettek adva.

Szerető férj gyöngédsége,
A helyzetnek újdonsága,
Házasság-élet bája, ide
Ugy hatottak Sarollára!

Mézes napok, mézes hetek
Kaukázusban nyugalmában
Eszevitlenül repültek
És az ifjú párnál gyorsan.

És Sarolta elhitette
Magával, hogy nagyon boldog.
Önméltást sokra vitte:
Hiszen, hogy az maradni fog.

Férfit szívvel szerette,
És mert szíve eszindes vala
Boldogságtól volt eltelve
Ágya minden gondolata.

Gondolata... gondolata...
És miért nem a szíve is?
Hiszen a szív nyugodt vala.
De hát miért nem lüggött ez is?! —

Nővekvék az ivék száma...
 Öntudatlan, akaratlan
 Isokott az ábrándozásra.
 Nem egy ije lett álmatlan.

Napról napra várkozottabb,
 Egyre gondolkodóbb leve;
 Napról napra nyugtalanabb,
 Beszédesebb szegény szíve.

Úgy vonzódtott a magányhoz!
 Egyedül lenni úgy vágyott!
 Vágy, madár-ápoláshoz
 Olyan nagy örömmel látott.

Es a lugas közepette
 Ah anyjiszor elmerengett,
 Szájától hullámozott keble,
 Könye ismeretlen pergett.

Ciké hosszat álmadozva
 Elült a gyepnek pamlagján,
 Csak félig-ébrek hallgatva:
 Mit zúg, mit susog a platan'?

Álmadozásból lett álom.
 Álmában oly boldog vala..
 Félhangzott a berek-ágon
 A földmívelő bájos dala.

Virág-illat xephia szünnyon
 Cékolta arcát, ajkait, —
 Enghe szellő gyöngéd-lagyon
 Legyezgette hó tagjait.

Amnyat vont egy fellegcske,
 Fije fölött a nap ellen, —
 Dongott-dongotta méhecske
 Tagjain, a xajgó-mellen.

Arany pillék, hársony lépék,
Fényes, csillogó bogárkák
Ut egészen körülépék,
Testét összevisszajárták.

Egyre tübékelt a gerle
Híván eltávozott párját,
Nem-tűnő szerelmi gerje
Csak fokozta bűjét, vágyját.

Halk moraj és sügés tömög
Egyserre csak az erdőben.
Es az erdő — ó csodálat!
A közepén sötétenében.

Utat nyitva jobbra balra
Amagas fák sorakoznak,
Aszár mélyen elhallgatva
Mind tisztelőre állanak.

Es legelőt a nyíláson
Beröpül egy királyi sas,
Es utánna meg kétszáron;
Mind fontos, mind hatalmas.

Parduc-csapat sasok után
Fényes öltözékben lépdel,
Tigris, leopard, oroszlán
Csendben, rendben nyomába kel.

Gyönyörű szíj felir lovak.
Süguldornak nagy rávölökkal,
Amik a ligben lobognak
Himerezten fénylő székkel.

Szarvasok is szíj dímvadak
Es gyönyörű szelid öregek
Nagy örömben ugráltak,
Bedvökre tenni nem győztek.

Es nyomukban szax és exer
 Apóbb állat jött végadva
 "Ején riadásra kelve,
 Pincike rászököt tartva.

Erdő, liget és a kertnek
 Valamennyi csalogánya
 Gyönyörű dall' inkeleknek
 Fenszige szep' öszhangzatba.

Majd rá-kördik millió hangon
 Természet többi zenei,
 Utinyseréni, röpke szárnyon
 Danájok az eget éri.

Dancra-kelten a nagy kedvben
 Meghatóan bájjal lejtve,
 Cédos masolylyal a szemben,
 Majd öröm-könyűket ejtve

Nyomul utánok a rózsá
 Es szebbnél szebb díszes virág
 Körültek illatot szórva, -
 Mámorban uszik a világ.

Majd vakító fény özöntik
 Rablóan szerleszejjel,
 Arany sugar csakiggyömlik,
 Mint holdvilág fényes éjjel.

Dixenket hatlyütöl vonva
 Aranyhinta közeledik,
 Égi faklyát lobogtatva
 Sikangyalok körülveszik.

Atxellemülten ül benne
 Egy dícsóult fényes éjjel,
 Gyimantoktól ragyog teste,
 Fjén ibolya-koszorú.

Gyöngén átkarolva tartja
Egy csoda-szípségű lány,
Ajkait érinti ajka
A boldogságról susogván.

Féje fölött angyalsereg
Csillagkoronát ragyogtat. —
Sok kis szellem körülléleg
Sapró' szivárványt lobogtat.

Szellemeinek, tündereinek,
Angyaloknak éji kara
Mennyei dall'xengedexnek
Dicsőítve, magasztalva.

Es Sarolta az ifjúban
Saját ifjút ösmere' fel.
Leírhatlan bámulásban
Ah úgy hullamzott a kőbe! —

De egyszerre mily változás!
Farkas sereg jön üvöltve,
Húna is sakál-sakás
Rohan utánok csörtetve.

Rémítően visítanak
Undok bagoly, holló, vérese;
Vészett ebek ordítanak
Egy mástól mára, egymást tépve.

Denverek, éji rémek
Összevissza csaponganak,
Egy mástól rémítőn félnek
Imigis egymásnak rontanak.

Mérges kígyók, rit varangyok
Ugrádoznak, keringenek,
Undok fégek is vakandok
Szonyjú téncot léptenek.

Borzadalmas bömböléssel
 Vadult kikák tüzet fújnak,
 Vadkanok rit röfögéssel
 Földből koponyákat tünnak.

Tizenkét fekete medve
 Koporsót emelve cammog;
 A koporsó nincs befedve,
 Látható a véres halott.

A halott szivében tör van,
 Mely sebéből vér szivárog.
 Fije fölött nagy csopórtban
 Szörnyek s varjak süge károog.

Es a halottat átfogva
 Egy örült nő kacag.. kacag..
 Magát, férjét megátkozva
 Egyre görcsösebben kacag....

Tiedten ibrid Sziolta..
 A nap ígétön sötétl rá..
 Hogy mind' est, ő csak álmodtas:
 Könnyebülten tapasztala.

De az álmot felejténi
 Töha többé nem volt képes.
 El nem tudja már rajteni:
 Keble érzelmektől népes.

Es ah! nem szóltat senkinck.
 Mindent magába kell zární!
 Szívét lelket valakinck
 Oh úgy szeretné kitární!

Apa, anyja, férj is rokon
 Megesallnak hinni mind magót,
 Lenniék retentés rokon
 Italan egy is meg nem bocsát.

De elbirni lehetetlen,
 Iráspattanóban a kebel...
 De im' szeme úgy véletlen
 Régi naplóján vesztegel.

Nixi, veszi aztán körbe.
 Olvasgatja.. lapozgatja..
 Egyre feszültebben nézve
 Olvasgatja.. lapozgatja..

Mennyi változás azóta!
 Ifjúmeddig akaratlan
 Teleson is a naplónak
 Öntönyszerűn, öntudatlan.

Elképzelt, újra ille
 Gyötrelműt, boldogságát;
 Naplójának elbeszélte
 Minden tilkos gondolatát.

Er az egyetlen hű barát,
 Ki nem felel, el nem árul;
 Jól megéri minden szavát,
 Mikint a sí, ha beszélt.

És Sarolta szenvedélytel
 Társalkodott naplójával
 Nem egy nyughatatlan ijjel,
 Nem egy álmodozó nappal.

Ah, oly jól esett leírni
 Amit gondol, amit érez!
 Magát kedvére kisérti,
 Kibeszélti: mennyit is ez!

És eszményje magasodott
 Aja iránti szerelme,
 Csak övele foglalkozott
 Most már a szív is az elme.

Előzetlen messzeségben
 Ragyogott ő mint légi kép,
 Miként szellem fényes égben,
 Kihoz imádkozik a nép.

Nem is annyira rajongott,
 Imádkozott inkább hozzá.
 Szeve többé nem lazongott
 És esze sem háborította.

Minden földi portól menten
 Onctellenül, szepőtlenül,
 Boldogan, átszellemülten
 Eszményinek élt egyedül.

Őé lesz a másvilágon,
 Élnek örök boldogságban
 Angyalok körött vídámon
 Isten körül menyországban.

Egy percre sem válik tőle,
 Szüntelenül csokolgatja,
 Szerelimmel reá dőlve
 Átölelten tartja karja.

Smintha érzeni előre:
 Akként mosolyog az ajka.
 Almodozva, káprázódu
 Gyors halálát úgy chajtja!.....

Rendkívüli eseménynek
 Híre futott az országban,
 Az emberek vágytól égnek,
 Állnak nagy csodátkozásban.

Utókös jelent az igen?
 Feltedeztek új világrészt?
 Vagy amit kutatnak régien:
 Tudják az aranykiszítést?

Várattlanul nagy hirtelen
Egy új fényes csillag tánt fel;
Nagysága, fénye szertelen,
Minőt még egy sem irt el.

Er új csillag egy új költő.
Lámba hozta a világot.
Nagyobbat, dicsőbbet, mint ő,
Toha senki még nem látott.

Dalainak büvös bája
Minden embert úgy elragad,
Érdeti magyarsága
Minden magyar lelkiég hat.

Törjött, mint a robogó tűz
Rohamosan dicsősége,
Kicsiny is nagy, ifjú is szűz
Látni őt a vágytól ége.

Főváros megünnepelte
Három nap is három éjjel
Önművészei kelce
Mondhatlan lelkesedéssel.

Magyar-Judós-Társaságunk
Ünnepélyes nagygyűlése
— Nem volt sokás még mindünk —
Koszorút tón a fejére.

Meghitta őt minden város
Vésényre a hődolatban,
Mely imádatossal hettáros,
Oly rendkívüli, sokatlan.

És ki e csodás nagy szellem?
Éhirtelen felgyúlt csillag,
Ki tegnapi még ismeretlen
Ima már tündöklően csillog?!
Ima már tündöklően csillog?!

Neveinek a hallatára
 Ugy felsikollott Sarolta!
 Esott rögtön ajulásba
 Naplóját kinyitva hagyva.

Rémülten rohant be férje
 Imajd megörült mikor látta:
 Örméletlen felesége.
 Hosszra ötet úgy imádtá!..

Napokig volt magánkezüél
 És hetekig súlyos beteg..
 Férje búsan mellette ül,
 Szeméből sok könny perceg.

Halványabb a betegnél,
 Nagyobb lár is keblében;
 Ugy elmerült alig eszmél
 Átalami szög a fejében.

Ugy habozog szegény szive,
 Marcangolyja kín s gyötrelém..
 Néi szónak minck hivé,
 Sméert adott rád, ó szerelém!!

Borzalommal — ah de kesőn! —
 Tudta meg, hogy meg van esalva.
 Oh mily szörnyű vallomást tőn,
 A naplónak minden lapja!

Itörtető! Itörtető!
 Neje soha sem szerette.
 Ó mennyi Minderható,
 Hogy ő ezt iszre nem vette!

Egész élet boldogsága
 Feldúlva, megsemmisülve.
 Szegény férjnek minden vágya:
 Lonne mielőbb kihűlve!

Pettegetes kemény végzet,
 Kegyetlenül igazságos,
 Nincs tebenned könyör-írlet,
 Ah, de bossú, szörnyű ítkes.

Oh hány család boldogsága
 Lett felülva ő általa,
 Ledérsége, kalendvágya
 Hány gyöngye nőt hozott bajba.

Es most — szörnyű visszatérés! —
 Saját neje kit imádott,
 Kiről hitte: közelebb más
 Mint ő, szivéhez nem állott;

Saját neje, kinek minden
 Gondolatát teljesíté,
 Kéit éltet minden percben
 Ha kell vala, sikra tevé;

Saját neje — mást szeretve
 Öntudatos akaratból,
 Senkitől nem kényeztetve
 Pusztá szeszély s hiúságból

Szerelmmel kacérkodva
 És mindig azt tetetve
 Már az oltárnál hazudva
 Oh mily csufosan részedte!!

Mindene volt a szerelmem,
 Mindene volt kedves neje.
 Igaz, őszinte irzelem
 Volt, mit isánta éreze.

Iggyszerte mindennek vége!
 Váltala megcsalatra!
 Váltala!!! Minek élne?!
 Bőrcsak szive megszabadna!

Ilyen rémes, ilyen viészos
 Gondolatok ostromolták
 — Ért nemmi mért nem képes —
 Szegény férjnek hervált agyát.

Ja mint szemé ott a falon
 Fügő fenyves törre pillant
 Tejében egy — oh igazalom! —
 Borzasztó gondolat villant.

Tört levette, nízegette,
 Hosszasán elgondalkodott,
 Csengő élet megfeszette,
 Aztán csendesen sokogott.

Mélyen alvó néje ajkát
 És kezeit megcsokolá,
 Aztán eltakarva arcát
 Njét sebesen elhagyá.

Céla lépett az asztalhoz,
 Tollat ragant a kezébe,
 Többé egy percig haboz,
 A gondolat meg van írva.

Es Sarolta naplójába
 Reszkető kezekkel írja:
 Szerelmében megcsalódva
 Az életet el nem bírja.

" Megbocsátok mert szereltek.
 De nem bírok tovább élni.
 Mit is érne már az élet:
 Nem tudok hiszni, remélni!"

Es, — kifacsaszen szívve vére,
 Es — Sarolta végső sava..
 Nemes selke száll az égbe,
 Vissz szárnyon mennye angyala.....

Készülődnek a városban
 Rendkívüli ünnepekre,
 Lázás sürgős is forgás van
 Akármire kelve lépve.

Küldöttségek gyülekeznek,
 Alkonyok kötnek, varinak,
 Az asszonyok sütnek, főznek,
 És a rendezők rohannak.

Vigre kézen vagyon minden
 Az illő fogadtatásra.
 Semmi sem hiány már nincsen.
 Mindenki csak jöttét várja.

Megírkéztet a dícsőnek
 Exen város nagy fiának:
 Világhírű nagy költőnek
 Akit mindenütt esodálnak.

O mi büszke rá a város:
 Itt született, nevelkedett,
 Akit — így beszélnek már most —
 Minden ember úgy szeretett!

Már mint gyermekén meglátszott
 Amagasabb rendeltetés:
 Ára szellemtől sugárzott,
 Homlokán ragyogott az éss.

Száz és száz apró részletet
 És jellemző kicsinyiséget:
 Mit szált? miként eselkedett?
 És milyen nemesen írtelt?

Felsorolni tudnak most már
 Dícsőtve, magasztalva...
 O mily öröm-riadás vár!
 Hisz' elvarnák ragadtatva...

Elérkezett a rég várt nap.
Esmiér hajnal hasadéskor
Boldog aki helyet meg kap
Köztérben, — iris máskor.

Az indóház földiszítve,
Diszkartti átalakítva,
Szönyegekkel betérítve,
Készlekekkel tele aggatva.

A városnak színe-jáva
Diszkörtömben kaidesvörtve,
Élőkelő hölgyek kara
Tündérszípen öltözködve,

Angyalserceg — ifjú lányok
Koszorúkkal fehér merben,
Nyugtalanzkodó cigányok
Nyírttyájinél a korokban,

Ekeshangji nagy dalörda
Törkaiakat kísérülve,
Kajos néppel megtelt járda
Egyre jobban tömörülve,

Egy hajeri egy palóccal
Agyukat durrogatni kiesz
Fiztetve egy kanóccal,
Mit egy gyermek csapat úgy néz,

Várakornak .. várakornak...
De egyszerre robaj támad.
Nyírschesen sorakornak
Fosztomolnak indóházat.

Berquilt a külön vonót,
"Ejertöl" resketett a lég, —
Smidón a raj kisi lohad
A nagy költő közibek lép.

Majd szétszedték, majd megették,
 Szinni nem akart a léma,
 Körülkapták, körülvették
 Eljenket kiabálva.

Midőn a csind helyreállott
 Polgármester előlépe,
 Kéltető beszédet tartott
 Szászorvit tón a fejére.

Ekkor — rimes sikollással
 Erőszakkal előtörtén
 Egy úri nő kitért karjal
 Rohan elő — megörültén.

„Meglélek tehát végre
 Ön szerelmem, én szerelmem!
 El ne hagyj többé, az ígre,
 Mert nélkülöd el kell vesznem!”

„Megyünk mindjárt esküvőre.
 Már a templomban vár a pap.
 Egymási leszünk örökké!
 Saroltád téged el nem hagy!”

Aztán hívvel átkarolta
 Csókolgatva, megölelte.
 Szegény, ó szegény Sarolta!...
 Sza szeme könnyrel telte.

Meghatottan, megrendülve
 Fője keblébe vonta,
 Szembe könny-áron gyűlve
 Homlokán őt megcsókolta.

Ah, ez a csók! csodás szikra,
 Meggyújtja az érzésvilágot;...
 Ah, ez a csók! isteni szikra,
 Ejből alkot napvilágot....

Beteg-ágyban fekszik ismét.
 Ifja térdel ágya mellett,
 Nézve csücsös lehelletét,
 Alussan hullámzó mellett.

Napok jönnek, napok mennek.
 Beteg állapotba nyhúl;
 Az orvosok örvendeznek,
 Hiszik jobbanlétét szentül.

Szerelmű csodás hatalma
 Es, forró csókja ifjának
 Gyermekét visszaadta
 Béhamosan Sarollának.

Mint mikor nagy vihar után
 Vörösfényes napsugarban
 Eg és föld gyönyörűben uszván
 Reszket a leg illat-árban;

Féltéve is mordulatlan,
 Minden fészél, minden állat
 Édes kejiöl áthatottan
 Mordulatlaniul megállnak.

Csak a dallos pucsiúta ring
 Amagasan fennrepülve,
 Csak a kedves csalogány ring
 A ligetben lelkesülve: —

Kimondhatlan boldogságban
 A gyönyörtől úgy reszketve,
 Nézve kejiben öröm-lázban,
 Nézve merőn és egyedre.

Néma hűvel átkarolta
 — Ah, ugy xokogott a lelke! —
 A boldog költőt Sarolta,
 Akéi viszont átölelte.....

Szív és az érzés összehangrattában
 Boldog nyugodalomban élve,
 Gyönyörködve a családban,
 Mély növekvék iránt élve,

A boldog piir nagy ison át
 Ezt osztatlan szeretőben ..
 Míg magyar lakja a hazát,
 Nevök marad feljithetlen.
